

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

07. ožujka 2025.

PREDLAGATELJ: Ministarstvo zdravstva

PREDMET: Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopuni Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju

---

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA**

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O OBVEZONOM
ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU**

Zagreb, ožujak 2025.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Hrvatski sabor je 21. lipnja 2013. godine donio novi Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju kojim je cjelovito uređeno pitanje obveznoga zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj, opseg prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava i obveze osoba obvezno osiguranih prema Zakonu, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja, kao i prava i obveze nositelja obveznoga zdravstvenog osiguranja, uključujući i prava i obveze ugovornih subjekata nositelja provedbe zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, te su navedenim Zakonom implementirane odredbe Direktive 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. godine o primjeni prava pacijenata u prekograničnom zdravstvenom osiguranju (SL L 88, 4.4.2011.).

Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju noveliran je 2013., 2019. te 2023. godine. Posljednjim izmjenama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju iz 2023. godine dodatno je uređeno pitanje obveznog zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj. Naime, kao jedan od općih ciljeva u Nacionalnom planu za oporavak i otpornost bilo je jačanje otpornosti zdravstvenog sustava kako bi mogao adekvatno odgovoriti na izazove kroničnih nezaraznih i zaraznih bolesti te osigurati pravičnu dostupnost skrbi svim stanovnicima Republike Hrvatske što je utvrđeno kao jedan od općih ciljeva u Nacionalnom planu za oporavak i otpornost. Navedeni opći cilj ujedno je sadržan i u Preporukama Vijeća Europske unije za Hrvatsku, Nacionalnom programu reformi za 2022., kao i u Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine.

Izmjene i dopuna Zakona koje se predlažu ovim zakonskim prijedlogom usmjerene su na povećanje naknada plaće koje mogu ostvariti osiguranici u okviru obveznoga zdravstvenog osiguranja za vrijeme privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad.

Naime, osiguranik je sukladno važećem Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju osiguran za slučaj privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad te mu pripada pravo na naknadu plaće u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, odnosno drugih okolnosti utvrđenih navedenim Zakonom, ako je: 1. privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili ozljede, odnosno ako je radi liječenja ili medicinskih ispitivanja smješten u zdravstvenu ustanovu, 2. privremeno spriječen obavljati rad zbog određenog liječenja ili medicinskog ispitivanja koje se ne može obaviti izvan radnog vremena osiguranika, 3. izoliran kao kliconoša ili privremeno nesposoban za rad zbog transplantacije živog tkiva i organa u korist druge osigurane osobe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod), 4. pratitelj osigurane osobe upućene na liječenje ili liječnički pregled ugovornom subjektu Zavoda izvan mjesta prebivališta, odnosno boravišta

osigurane osobe koja se upućuje, 5. određen da njeguje oboljelog člana uže obitelji – dijete, supružnika i životnog partnera, uz uvjete propisane ovim Zakonom, 6. privremeno nesposoban za rad zbog bolesti i komplikacija u vezi s trudnoćom i porodom, 7. privremeno spriječen za rad zbog korištenja roditeljnog dopusta i prava na rad u polovici punoga radnog vremena u skladu sa zakonom kojim se uređuju roditeljne i roditeljske potpore, 8. privremeno nesposoban za rad zbog korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta, mrtvorodenog djeteta ili smrti djeteta za vrijeme korištenja roditeljnog dopusta u skladu sa zakonom kojim se uređuju roditeljne i roditeljske potpore, 9. privremeno nesposoban za rad zbog rane, ozljede ili bolesti koja je neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu, 10. privremeno nesposoban za rad zbog priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti, 11. izoliran zbog pojave zaraze u njegovoj okolini.

Međutim, naknade plaća koje se isplaćuju tijekom privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad koje terete sredstva obveznoga zdravstvenog osiguranja podliježu limitiranom iznosu, propisanom zakonskim odnosno podzakonskim aktima još od devedesetih godina prošlog stoljeća.

Primjerice, Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja iz 1994. godine veže predmetni limit uz iznos minimalne plaće na način da isti ne može prelaziti peterostruki iznos navedene minimalne plaće. Izmjenama istog Pravilnika u 1996. godini konkretno se propisuje da naknada koja se isplaćuje na teret sredstava HZZO-a ne može iznositi manje od 837,65 kuna, niti više od 4.188,25 kuna.

Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja iz 1999. godine propisuje da mjesečna naknada plaće za puno radno vrijeme kada se isplaćuje na teret HZZO-a ne može iznositi manje od najnižeg iznosa nadoknade plaće niti više od peterostrukog iznosa naknade plaće (isti se određivao Odlukom o najnižem iznosu naknade plaće – primjerice u 1996. godini najniži iznos utvrđen je u iznosu od 850,00 kuna).

Nadalje, u 2006. godini donesen je (tada) novi Zakon o zdravstvenom osiguranju, kao i popratni pravilnik kojima je propisano da naknada plaće kada se isplaćuje na teret sredstava HZZO-a ne može iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 28%, kao što je i današnja formulacija te određenje predmetnog limita.

Iz navedenog je vidljivo da se najviši iznos naknade plaće nije mijenjao kroz duže vremensko razdoblje kao i da se još od 2006. godine veže uz proračunsku osnovicu koja se od tada nije mijenjala te je povećanje naknada plaće za vrijeme privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad nužno kako bi se pratilo povećanje troškova života, povećanje minimalne plaće kao i povećanje naknada koje ostvaruju korisnici u sustavu roditeljnih i roditeljskih potpora koje su se posljednjih godina više puta povećavale u okviru ciljeva demografske politike.

Ovim zakonskim prijedlogom:

- revidiraju se odredbe o obvezi osobnog pristupa Zavodu osiguranih osoba kojima je utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju po osnovi nezaposlenosti, a radi provjere okolnosti na temelju kojih im je status osigurane osobe utvrđen te se propisuju iznimke od obveze osobnog pristupa Zavodu

Jedan od ciljeva posljednjih izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju bila je revizija osiguranih osoba Zavoda prema osnovama osiguranja u obveznom zdravstvenom osiguranju, usklađivanje baza podataka s drugim tijelima te racionalizacija

troškova na ime prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja uključujući troškove zdravstvene zaštite korištene osnovom Europske kartice zdravstvenog osiguranja (EKZO) u drugim državama članicama Europske unije, te u državama Europskoga gospodarskog prostora, Švicarske Konfederacije i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Sve aktualnija problematika stjecanja te zadržavanja statusa u obveznom zdravstvenom osiguranju osoba koje su izvan sustava rada, odnosno kojima je utvrđen status po osnovi njihove nezaposlenosti te sve učestalije zlouporabe toga statusa potaknula su inicijativu da se status za navedene osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju uvjetuje prijavom i vođenjem u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: HZZ) ili osobnim pristupom osiguranih osoba radi provjere okolnosti temeljem kojih im je utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju.

Naime, osobama s reguliranim prebivalištem, stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj koje se ne vode u evidenciji nezaposlenih osoba HZZ-a za ulazak u sustav obveznoga zdravstvenog osiguranja bilo je dovoljno da, uz prethodno reguliran građanski status, u propisanom roku (30 dana) izvrše prijavu Zavodu.

Navedeni status su zadržavale sve dok su imale uredno reguliran građanski status u Republici Hrvatskoj ili dok status osigurane osobe nisu ostvarile prema nekom drugom zakonskom osnovu osiguranja odnosno dok nisu izvršile svoju zakonsku obvezu i podnijele odjavu s obveznoga zdravstvenog osiguranja kada više nisu ispunjavale zakonske uvjete za zadržavanje statusa osigurane osobe prema tom osnovu osiguranja. Status su zadržavale bez dodatnih uvjeta ili obveza, a pored toga zbog propuštanja zakonske obveze odjave s obveznoga zdravstvenog osiguranja ostvarivale su status i prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja iako za to više nije bilo pravne osnove.

Budući da je Zavod ovlašten za vrijeme utvrđenog statusa osigurane osobe provjeravati postojanje okolnosti osnovom kojih je osiguranoj osobi taj status utvrđen uvedena je obveza osobnog pristupa Zavodu jednom u tri mjeseca za osigurane osobe koje se ne vode u evidenciji nezaposlenih osoba HZZ-a, a imaju prebivalište, stalni boravak ili dugotrajno boravište u Republici Hrvatskoj, a koje su se javile Zavodu u roku od 30 dana od:

- prestanka radnog odnosa, prestanka obavljanja djelatnosti ili od dana prestanka primanja naknade plaće,
- prijevremenog prestanka služenja vojnog roka odnosno dragovoljnog služenja vojnog roka odnosno od dana isteka propisanog roka za služenje vojnog roka odnosno dragovoljnog služenja vojnog roka,
- otpuštanja iz ustanove za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija, iz zdravstvene ili druge specijalizirane ustanove, ako je bila primijenjena sigurnosna mjera obveznoga psihijatrijskog liječenja ili obveznoga liječenja od ovisnosti u zdravstvenoj ustanovi,
- navršenih 18 godina života, ako nisu obvezno zdravstveno osigurane po drugoj osnovi,
- isteka školske odnosno akademske godine u kojoj su završile redovito školovanje prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici odnosno položenoga završnog ispita.

Navedena obveza osobnog pristupa prema važećem Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju, između ostalih, odnosi se na učenike i studente koji su završili redovito školovanje prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici odnosno položenoga završnog ispita te je radi ujednačenog postupanja potrebno istom obvezom

obuhvatiti i učenike odnosno studente koje su izgubili status redovitih učenika odnosno studenata ako su se javili Zavodu u roku od 30 dana od dana gubitka statusa redovitog učenika odnosno studenta. Navedeno se predlaže budući da se u obje situacije radi o učenicima i studentima kojima se po prestanku statusa temeljem redovitog školovanja utvrđuje status u obveznom zdravstvenom osiguranju po istoj osnovi osiguranja odnosno obvezno se zdravstveno osiguravaju prema osnovi nezaposlenosti.

Nadalje, ovim zakonskim prijedlogom propisuju se iznimke od obveze osobnog pristupa Zavodu za osigurane osobe za vrijeme korištenja prava iz sustava roditeljskih potpora, kao i za osigurane osobe koje su zbog zdravstvenog stanja ili drugog objektivnog razloga opravdano spriječene u izvršenju svoje zakonske obveze dok traje objektivna nemogućnost pod uvjetom da su o istome obavijestile Zavod.

- revidiraju se odredbe vezane za pravo na naknadu plaće iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja na način da se povećava najniži i najviši iznos naknade plaće koja se ostvaruje na teret sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja i naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog pojave zaraze u okolini osiguranika koja tereti sredstva državnog proračuna

Naknade plaće koje ostvaruju osiguranici u okviru obveznoga zdravstvenog osiguranja koje terete sredstva obveznoga zdravstvenoga osiguranja i sredstva državnog proračuna za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog pojave zaraze u okolini osiguranika, limitirane su najvišim mjesečnim iznosom za puno radno vrijeme koji sukladno važećem Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju ne može iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 28% odnosno više od 565,04 eura. Također je za puno radno vrijeme i cijeli mjesec propisan i najniži iznos naknade plaće koja iznosi 110,36 eura.

Najviši iznos naknade plaće nije se mijenjao kroz duže vremensko razdoblje odnosno od 2006. godine od kada se veže uz proračunsku osnovicu koja se od tada nije mijenjala. Povećanje naknada plaće za vrijeme privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad nužno je kako bi se pratilo povećanje troškova života, minimalne plaće kao i naknada koje ostvaruju korisnici u sustavu roditeljskih potpora koje su se posljednjih godina više puta povećavale u okviru ciljeva demografske politike. Stoga se predlaže povećanje najnižeg i najvišeg mjesečnog iznosa naknada plaće koje terete sredstva obveznoga zdravstvenog osiguranja odnosno državnog proračuna za naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog pojave zaraze u okolini osiguranika za puno radno vrijeme i cijeli mjesec u iznosu od 80% proračunske osnovice (353,15 eura) za najniži iznos, a 225,5 % proračunske osnovice (995,45 eura) za najviši iznos.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona, u odnosu na odredbe kojima se povećavaju naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad koje osiguranici ostvaruju na teret sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja osigurana su financijska sredstva u Financijskom planu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, u procijenjenom iznosu od 133,7 milijuna eura godišnje.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI
ZAKONA O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU**

Članak 1.

U Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, br. 80/13., 137/13., 98/19. i 33/23.) u članku 7. stavku 7. riječi: „točkom 13.“ zamjenjuju se riječima: „točkama 13. i 16.“.

Iza stavka 8. dodaje se stavak 9. koji glasi:

(9) Iznimno, osigurane osobe iz stavka 7. ovoga članka nemaju obvezu osobnog pristupa za vrijeme korištenja prava na roditeljske potpore te ako zbog svog zdravstvenog stanja ili drugog opravdanog razloga nisu u mogućnosti osobno pristupiti Zavodu radi provjere okolnosti na temelju kojih im je taj status utvrđen dok traje objektivna nemogućnost pod uvjetom da su o istom obavijestili Zavod.“.

Članak 2.

U članku 55. stavku 1. broj: „25“ zamjenjuje se brojem: „80“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Visinu naknade plaće koja se isplaćuje na teret sredstava Zavoda odnosno na teret sredstava državnog proračuna za naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti zbog pojave zaraze u okolini osiguranika iz stavka 2. točke 7. ovoga članka utvrđuje Zavod, s tim da najviši mjesečni iznos naknade plaće, obračunate prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 225,5% proračunske osnovice, osim naknade plaće iz stavka 2. točaka 3., 4. i 8. ovoga članka.“.

Članak 3.

U članku 56. stavku 4. broj: „25“ zamjenjuje se brojem: „80“.

Članak 4.

Članak 86. mijenja se i glasi:

„U svrhu osiguravanja podataka potrebnih za provođenje obveznoga zdravstvenog osiguranja te nadzora nad ostvarivanjem prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u Zavodu se vode evidencije u elektroničkom obliku.“.

Članak 5.

U članku 110. stavku 4. riječi: „za ravnatelja“ zamjenjuju se riječima: „za zamjenika ravnatelja“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 6.

(1) Osigurane osobe koje su status u obveznom zdravstvenom osiguranju stekle prema članku 7. stavku 1. točki 16. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 80/13., 137/13., 98/19. i 33/23.), koje se ne vode u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kao nezaposlene osobe, obvezne su u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona osobno pristupiti Zavodu radi provjere okolnosti na temelju kojih im je taj status utvrđen.

(2) Osigurane osobe iz stavka 1. ovoga članka koje osobno ne pristupe Zavodu u roku iz stavka 1. ovoga članka Zavod će istekom toga roka objavit iz obveznoga zdravstvenog osiguranja po službenoj dužnosti, bez donošenja rješenja.

Članak 7.

Upravni postupci pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, br. 80/13., 137/13. i 98/19.) te propisa i općih akata donesenih na temelju toga Zakona, osim ako odredbe ovoga Zakona nisu povoljnije za stranku.

Članak 8.

Zavod će korisnicima naknade plaće koje terete sredstva Zavoda odnosno državnog proračuna od dana stupanja na snagu ovoga Zakona po službenoj dužnosti obračunati u visini utvrđenoj ovim Zakonom.

Članak 9.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim se člankom propisuje koje osigurane osobe kojima je utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju po osnovi nezaposlenosti, a koje se ne vode u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kao nezaposlene osobe, su obvezne jednom u tri mjeseca osobno pristupiti Zavodu radi provjere okolnosti na temelju kojih im je taj status utvrđen.

Propisuje se iznimka od obveze osobnog pristupa Zavodu za osigurane osobe koje su status u obveznom zdravstvenom osiguranju stekle po osnovi nezaposlenosti za vrijeme korištenja prava na roditeljne i roditeljske potpore sukladno posebnom zakonu.

Također, propisuje se da iznimno, osigurane osobe koje su status u obveznom zdravstvenom osiguranju stekle po osnovi nezaposlenosti nemaju obvezu osobnog pristupa Zavodu ako zbog svog zdravstvenog stanja ili drugog opravdanog razloga nisu u mogućnosti osobno pristupiti Zavodu radi provjere okolnosti na temelju kojih im je taj status utvrđen dok traje objektivna nemogućnost pod uvjetom da su o istom obavijestili Zavod.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuje se najniži i najviši iznos naknade plaće koju osiguranici mogu ostvariti na teret obveznoga zdravstvenog osiguranja odnosno državnog proračuna za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog pojave zaraze u okolini osiguranika za cijeli mjesec i puno radno vrijeme na način da najniži iznos naknade plaće ne može biti niži od 80% proračunske osnovice, a najviši iznos naknade plaće ne može biti viši od 225,5% proračunske osnovice, osim naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog korištenja roditeljnog dopusta i prava na rad u polovici punog radnog vremena, korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta te priznate ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti.

Uz članak 3.

Ovim se člankom usklađuje iznos najniže naknade plaće koju osiguranici mogu ostvariti na teret obveznoga zdravstvenog osiguranja sukladno članku 2. ovoga Zakona.

Uz članak 4.

Ovim člankom se propisuje da se Zavod evidencije u svrhu osiguravanja podataka potrebnih za provođenje obveznoga zdravstvenog osiguranja te nadzora nad ostvarivanjem prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja vodi u elektroničkom obliku.

Uz članak 5.

Ovim se člankom nomotehnički doručuje odredba vezana za odluku o raspisivanju javnog natječaja.

Uz članke 6. do 8.

Ovim se člancima propisuju prijelazne i završne odredbe.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 7.

(1) Na obvezno zdravstveno osiguranje, prema ovom Zakonu, obvezno se osiguravaju i stječu status osiguranika:

1. osobe u radnom odnosu, službenici i namještenici i s njima, prema posebnim propisima, izjednačene osobe zaposlene na državnom području Republike Hrvatske,
2. osobe koje su izabrane ili imenovane na dužnosti u određenim tijelima javne vlasti, odnosno jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako za taj rad primaju plaću,
3. osobe s prebivalištem, odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj zaposlene u drugoj državi članici ili ugovornoj državi koje nemaju zdravstveno osiguranje nositelja zdravstvenog osiguranja države članice ili ugovorne države, odnosno koje nisu obvezno zdravstveno osigurane prema propisima države rada na način kako je to određeno propisima Europske unije, odnosno međunarodnim ugovorom,
4. članovi uprave trgovačkih društava, izvršni direktori trgovačkih društava, likvidatori i upravitelji zadruga, ako nisu obvezno zdravstveno osigurani po osnovi rada i ako posebnim propisom nije drukčije određeno,
5. osobe koje se stručno osposobljavaju za rad bez zasnivanja radnog odnosa, odnosno koje se stručno osposobljavaju za rad uz mogućnost korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja, u skladu s posebnim propisima,
6. osobe koje na području Republike Hrvatske obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, osobe koje samostalno u obliku slobodnog zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost te osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje, ako su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit i ako nisu osigurane po osnovi rada ili su korisnici prava na mirovinu,
7. osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, ako su vlasnici, posjednici ili zakupci ili ako poljoprivrednu djelatnost obavljaju u obliku samoopskrbnoga poljoprivrednog gospodarstva te ako nisu obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit i ako nisu obvezno zdravstveno osigurane po osnovi rada ili su korisnici prava na mirovinu ili se nalaze na redovitom školovanju,
8. osobe koje obavljaju poljoprivrednu i šumarsku djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, a upisane su u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, odnosno Upisnik šumoposjednika u svojstvu nositelja ili člana obiteljskoga poljoprivrednog gospodarstva, ako nisu obvezno zdravstveno osigurane po osnovi rada ili su korisnici prava na mirovinu ili se nalaze na redovitom školovanju,
9. svećenici i drugi vjerski službenici vjerske zajednice koja je upisana u evidenciju vjerskih zajednica koju vodi nadležno državno tijelo, ako nisu obvezno zdravstveno osigurani po osnovi rada,
10. korisnici prava na mirovinu prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske, ako imaju prebivalište, odobren stalni boravak ili dugotrajno boravište u Republici Hrvatskoj,

11. korisnici prava na profesionalnu rehabilitaciju prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske, ako imaju prebivalište, odobren stalni boravak ili dugotrajno boravište u Republici Hrvatskoj,

12. korisnici mirovine i invalidnine koji to pravo ostvaruju isključivo od stranog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja, ako propisima Europske unije, odnosno međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno, ako imaju prebivalište, odobren stalni boravak ili dugotrajno boravište u Republici Hrvatskoj,

13. osobe s prebivalištem, odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj, koje nisu obvezno zdravstveno osigurane po drugoj osnovi i koje su se prijavile Zavodu u roku od 30 dana od dana:

a) prestanka radnog odnosa, prestanka obavljanja djelatnosti ili od dana prestanka primanja naknade plaće na koju imaju pravo prema ovom Zakonu,

b) prijevremenog prestanka služenja vojnog roka, odnosno dragovoljnog služenja vojnog roka, odnosno od dana isteka propisanog roka za služenje vojnog roka, odnosno dragovoljnog služenja vojnog roka,

c) otpuštanja iz ustanove za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija, iz zdravstvene ili druge specijalizirane ustanove, ako je bila primijenjena sigurnosna mjera obveznoga psihijatrijskog liječenja ili obveznoga liječenja od ovisnosti u zdravstvenoj ustanovi,

d) navršenih 18 godina života, ako nisu obvezno zdravstveno osigurane po drugoj osnovi,

e) isteka školske, odnosno akademske godine u kojoj su završile redovito školovanje prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici, odnosno položenoga završnog ispita,

14. redoviti učenici srednjih škola i redoviti studenti visokih učilišta stariji od 18 godina života koji su državljani Republike Hrvatske i imaju prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj, odnosno koji su državljani Republike Hrvatske s prebivalištem u drugoj državi članici koji u Republici Hrvatskoj imaju boravište, pod uvjetom da nisu obvezno zdravstveno osigurani u drugoj državi članici, te stranci s odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj, s tim da status osiguranika po toj osnovi mogu koristiti najduže do isteka školske godine, odnosno završetka akademske godine u kojoj su završili redovito školovanje, a najduže u trajanju od ukupno osam godina po toj osnovi, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi,

15. redoviti učenici srednjih škola i redoviti studenti visokih učilišta u drugim državama članicama stariji od 18 godina života koji su državljani Republike Hrvatske i imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj te stranci s odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj, s tim da status osiguranika po toj osnovi mogu koristiti najduže do isteka školske godine, odnosno završetka akademske godine u kojoj su završili redovito školovanje prema propisima države školovanja, a najduže u trajanju od ukupno osam godina po toj osnovi, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi,

16. osobe s prebivalištem, odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj starije od 18 godina života koje su prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj ili u drugoj državi članici izgubile status redovitog učenika, odnosno redovitog studenta, ako su se prijavile Zavodu u roku od 30 dana od dana gubitka statusa redovitog učenika, odnosno redovitog studenta, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,

17. supružnik umrlog osiguranika, odnosno životni partner i neformalni životni partner umrlog osiguranika, hrvatski državljanin s prebivalištem ili stranac s odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj koji nakon smrti supružnika, odnosno životnog partnera nije stekao pravo na obiteljsku mirovinu, ako se Zavodu prijavio u roku od 30 dana od dana smrti supružnika, odnosno životnog partnera, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne može ostvariti po drugoj osnovi,

18. osobe s prebivalištem, odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj kojima je priznat status ratnog vojnog ili civilnog invalida rata, mirnodopskoga vojnog invalida, status žrtve seksualnog nasilja u Domovinskom ratu, odnosno status korisnika obiteljske invalidnine u skladu s posebnim propisima o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata ili o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,

19. osobe kojima je priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,

20. osobe koje pružaju njegu i pomoć hrvatskom ratnom vojnom invalidu Domovinskog rata u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi,

21. osobe na odsluženju vojnog roka, odnosno dragovoljnom odsluženju vojnog roka (ročnici), kadeti te pričuvnici za vrijeme obavljanja službe u Oružanim snagama Republike Hrvatske, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne ostvaruju po drugoj osnovi,

22. osobe koje su prekinule rad zbog toga što ih je pravna ili fizička osoba uputila na obrazovanje ili stručno usavršavanje, dok traje obrazovanje, odnosno stručno usavršavanje,

23. osobe koje je pravna ili fizička osoba prije stupanja u radni odnos uputila kao svoje stipendiste na praktičan rad u drugu pravnu osobu ili kod druge fizičke osobe radi stručnog osposobljavanja ili usavršavanja, dok traje praktični rad,

24. osobe upućene u drugu državu članicu, ugovornu ili treću državu u sklopu međunarodne obrazovne, znanstvene i kulturne suradnje, dok se tamo nalaze po toj osnovi,

25. osobe kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja, odnosno status njegovatelja u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna skrb,

26. osobe koje imaju status člana obitelji smrtno stradalog ili nestaloga hrvatskog branitelja u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi,

27. osobe s prebivalištem, odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj kojima je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda i nalaze se u ustrojstvenim jedinicama ministarstva nadležnog za pravosuđe, prema prijavi ministarstva nadležnog za pravosuđe,

28. osobe koje obavljaju udomiteljstvo kao zanimanje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje udomiteljstvo,

29. osobe koje su ostvarile pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe u skladu sa zakonom kojim se uređuje nacionalna naknada za starije osobe, ako obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi.

(2) Pod radnim odnosom iz stavka 1. točke 1. ovoga članka podrazumijeva se odnos poslodavca i radnika prema propisima o radu i drugim propisima kojima se uređuju pitanja zapošljavanja.

(3) Djelatnosti osobe iz stavka 1. točke 6. ovoga članka su: registrirana djelatnost obrta, poljoprivrede i šumarstva, slobodnog zanimanja (profesionalna djelatnost) i ostale samostalne djelatnosti za čije je obavljanje odobrenje izdalo nadležno tijelo za samostalno obavljanje djelatnosti fizičke osobe, upisane u odgovarajući registar toga tijela te djelatnost s obilježjem samostalnosti, trajnosti i namjere stvaranja stalnog izvora prihoda poreznog obveznika upisanog u registar obveznika poreza na dohodak, u skladu s propisima o porezu na dohodak kada se radi o samostalnoj djelatnosti za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja ili obveza registracije te djelatnosti.

(4) Osiguranici iz stavka 1. točaka 1. do 6., 8., 9., 20., 25. i 28. ovoga članka obvezno se osiguravaju i za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti.

(5) Za osobe iz stavka 1. točaka 13., 16., 17. i 19. te stavka 6. ovoga članka i osobe iz članka 11. stavka 1. točke 3. i članka 11. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona Zavod i Hrvatski zavod za zapošljavanje međusobno će razmjenjivati podatke o statusu nezaposlenih osoba iz evidencije nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

(6) Pod uvjetima i na način utvrđen stavkom 1. točkom 13. ovoga članka, status osiguranika može steći hrvatski državljanin s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i stranac s odobrenim stalnim boravkom ili dugotrajnim boravištem u Republici Hrvatskoj nakon prestanka mandata zastupnika u Europskom parlamentu, odnosno nakon prestanka radnog odnosa u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Europske unije koje zapošljavaju dužnosnike i privremene ili ugovorne službenike te državljanin druge države članice s odobrenim privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj nakon prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja gospodarske ili profesionalne djelatnosti na državnom području Republike Hrvatske.

(7) Osigurane osobe kojima je utvrđen status u obveznom zdravstvenom osiguranju u skladu sa stavkom 1. točkom 13. ovoga članka, a koje se ne vode u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kao nezaposlene osobe obvezne su jednom u tri mjeseca osobno pristupiti Zavodu radi provjere okolnosti na temelju kojih im je taj status utvrđen.

(8) Osigurane osobe iz stavka 7. ovoga članka Zavod će odjaviti iz obveznoga zdravstvenog osiguranja po službenoj dužnosti bez donošenja rješenja prvoga dana nakon isteka tri mjeseca od zadnjega osobnog pristupanja Zavodu.

Članak 55.

(1) Naknada plaće ne može biti niža od 70% osnovice za naknadu plaće, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, s time da kao mjesečni iznos za puno radno vrijeme ne može biti niža od 25% proračunske osnovice.

(2) Naknada plaće iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće za vrijeme:

1. privremene nesposobnosti zbog rane, ozljede ili bolesti koja je neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu,
2. privremene nesposobnosti zbog bolesti i komplikacija u vezi s trudnoćom i porodom,
3. korištenja roditeljnog dopusta i prava na rad u polovici punoga radnog vremena iz članka 39. točke 7. ovoga Zakona,
4. korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 39. točke 8. ovoga Zakona,
5. njege oboljelog djeteta mlađeg od tri godine života,
6. privremene nesposobnosti zbog transplantacije živog tkiva i organa u korist druge osobe,

7. dok je osiguranik izoliran kao kliconoša ili zbog pojave zaraze u njegovoj okolini,
8. privremene nesposobnosti zbog priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

(3) Visinu naknade plaće koja se isplaćuje na teret sredstava Zavoda, odnosno na teret sredstava državnog proračuna za naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti zbog pojave zaraze u okolini osiguranika iz stavka 2. točke 7. ovoga članka utvrđuje Zavod, s tim da najviši mjesečni iznos naknade plaće, obračunate prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, ne može za puno radno vrijeme iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 28 %, osim naknade plaće iz stavka 2. točaka 3., 4. i 8. ovoga članka.

(4) Pod punim radnim vremenom u smislu ovoga Zakona smatra se rad od 40 sati tjedno, ako posebnim propisom, pravilnikom o radu, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu nije drukčije utvrđeno.

Članak 56.

(1) Naknada plaće koja se isplaćuje na teret sredstava Zavoda, odnosno na teret sredstava državnog proračuna za naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti zbog pojave zaraze u okolini osiguranika iz članka 39. točke 11. ovoga Zakona pripada osiguraniku u visini propisanoj ovim Zakonom, odnosno propisima i općim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona, pod uvjetom da prije dana nastanka osiguranog slučaja na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu plaće ima ostvaren staž osiguranja u Zavodu na temelju radnog odnosa, obavljanja gospodarske djelatnosti ili obavljanja profesionalne djelatnosti samostalno u obliku zanimanja, odnosno na temelju primanja naknade plaće nakon prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka obavljanja djelatnosti osobnim radom ostvarene prema ovom Zakonu od najmanje devet mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (prethodno osiguranje), ako posebnim zakonom nije drukčije utvrđeno.

(2) U prethodno osiguranje iz stavka 1. ovoga članka ubraja se i zdravstveno osiguranje ostvareno na temelju mandata zastupnika u Europskom parlamentu, odnosno radnog odnosa u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Europske unije koje zapošljavaju dužnosnike i privremene ili ugovorne službenike radnog odnosa.

(3) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se na naknadu plaće za slučaj priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti.

(4) Osiguraniku, koji ne ispunjava uvjet prethodnog osiguranja iz stavka 1. ovoga članka, naknada plaće, za sve vrijeme trajanja privremene nesposobnosti, pripada u iznosu od 25% proračunske osnovice za puno radno vrijeme.

Članak 86.

(1) U svrhu osiguravanja podataka potrebnih za provođenje obveznoga zdravstvenog osiguranja te nadzor nad ostvarivanjem prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja u Zavodu se vode evidencije.

(2) Opće akte o načinu i mjestu vođenja, obliku, sadržaju i rokovima evidencije te obveznicima vođenja evidencija donijet će Upravno vijeće Zavoda.

Članak 110.

- (1) Zamjenik ravnatelja Zavoda mora imati završen diplomski sveučilišni studij pravnog, ekonomskog ili zdravstvenog usmjerenja i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima upravljanja na temelju stečenoga akademskog naziva.
- (2) Zamjenika ravnatelja Zavoda na prijedlog ministra nadležnog za zdravstvo imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske.
- (3) Zamjenik ravnatelja Zavoda imenuje se na temelju javnog natječaja koji raspisuje Zavod na vrijeme od četiri godine.
- (4) Odluku o raspisivanju javnog natječaja iz stavka 3. ovoga članka u skladu sa zakonom kojim se uređuju ustanove donosi Upravno vijeće Zavoda, a postupak odabira kandidata za ravnatelja provodi ministarstvo nadležno za zdravstvo.